

ประโยค ป.ธ. ๖

แปล มคอเป็นไทย

สอบ วันที่ ๑๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๘

๑. อนุชานามิ ภิกขเว ตุมเหวทานิ ตาสู ตาสู ทิสาสู เตสุ เตสุ ชนปเทสุ
 ปพพาเซถาติ อาทิมหิ ปพพชชาเปกขํ กุลปุตตํ ปพพาเซนฺเตน เยน ปฺรโต น
 ภิกขเว ปญฺจหิ อาพาธหิ ฌญฺโจ ปพพาเซตพฺโพติ อาที กตฺวา ยาว น อนุชฺมุค-
 พธิโร ปพพาเซตพฺโพติ เอวํ ปฏิกฺขิตฺตา ปุคฺคลา เต วชฺเซตฺวา ปพพชชาโทสฺวิรหิโต
 ปุคฺคโล ปพพาเซตพฺโพ ๑ โสปี มาตาปิตฺตฺหิ อนุญฺญาโตเยว ตสฺส อนุชานนลกฺขณํ
 น ภิกขเว อนุญฺญาโต มาตาปิตฺตฺหิ ปุตฺโต ปพพาเซตพฺโพ โย ปพพาเซยฺย อาปตฺติ
 ทุกฺกฏสฺสาติ เอตสฺมี สุตฺเต วณฺณยิสฺสาม ๑ เอวํ ปพพชชาโทสฺวิรหิตํ มาตาปิตฺตฺหิ
 อนุญฺญาตํ ปพพาเซนฺเตนาปิจ สเจ อจฺฉินฺนเกโส โหติ เอกสฺมีมายํ จ อยฺเยปิ ภิกฺขุ
 อตฺถิ เกสจฺเจทนตฺถาย ภณฺฑุกมฺมํ อาปฺจุฉิตฺตพฺพํ ๑ ตสฺส อาปฺจุฉนฺนาการํ อนุชานามิ
 ภิกขเว สงฺฆํ อปฺโลเกตุํ ภณฺฑุกมฺมายาติ เอตถ วณฺณยิสฺสามิ ๑ สเจ โอภาโส โหติ
 สยํ ปพพาเซตพฺโพ ๑ สเจ อุทฺเทสปริปฺจุฉนาทีหิ พฺยวโณ โหติ โอภาสํ น ลภติ
 เอโก ทหฺรภิกฺขุ วตฺตพฺโพ เอตํ ปพพาเซหิตี ๑ อวฺตุโตปี เจ ทหฺรภิกฺขุ อุปฺชฌายํ
 อุทฺทิสฺส ปพพาเซติ วฏฺฐติ ๑ สเจ ทหฺรภิกฺขุ นตฺถิ สามเณโรปี วตฺตพฺโพ เอตํ
 ชนฺทสฺสํ เนตฺวา ปพพาเซตฺวา กาสายานิ อจฺฉาเทตฺวา เอหิตี ๑ สรณานิ ปน สยํ
 ทาทพฺพานิ ๑ เอวํ ภิกฺขุนา ว ปพพาชิตฺโต โหติ ๑ ปฺริสํ หิ ภิกฺขุโต อณฺโณ ปพพาเซตฺ
 น ลภติ ตถา มาตฺรคามํ ภิกฺขุณีโต อณฺโณ ๑ สามเณโร ปน สามเณรี วา อาณตฺติยา
 กาสายานิ ทาตุํ ลภติ ๑ เกโสโรปนํ เยน เกนจิ กตํ สุกตํ โหติ ๑ สเจ
 ปนภพฺพรูป โหติ สเหตุโก ฌาโต ยสฺสสึ กุลปุตฺโต โอภาสํ กตฺวาปิ สยเมว ปพพา-
 เซตพฺโพ ๑ มตฺตติกาญฺญจึ คเหตุวา นหาติวา เกเส เตเมตฺวา อาคจฺฉาทีติ น จ
 ปน วิสฺสชฺเซตพฺโพ ๑ ปพพชฺชิตฺกามานํ หิ ปจฺมํ พลฺวา อุตฺสาโห โหติ ปจฺฉา ปน

กาสายานิ จ เกสหรณสตถกณจ ทิสฺวา อุตรสนฺติ เอโตเยว ปลาณนฺติ ฯ ตสฺมา
 สยเมว นหันทิตฺตํ เนตฺวา สเจ นาทิทฺทโร โหติ นหาหิตฺติ วตฺตพฺโพ ฯ (สมนฺตปาสา-
 ทิกาย นาม วินยฎฺฐกถา ตติโย ภาโค/หน้า ๒๑ - ๒๒)

๒. อุภโตพฺยณฺชนโกติ อิตฺถินิมิตฺตูปปาทนกมฺมโต จ ปุริสนิมิตฺตูปปาทน-
 กมฺมโต จ อุภโตพฺยณฺชนมสฺส อตฺถิตฺติ อุภโตพฺยณฺชนโก ฯ กโรตฺติติ ปุริสนิมิตฺเตน
 อิตฺถิสฺส เมถุนวิตฺติกมฺมํ กโรติ ฯ การาเปตฺติติ ปริ สมาทเปตฺวา อตฺตโน อิตฺถินิมิตฺเต
 การาเปติ ฯ โส ทฺวโร โหติ อิตฺถิอุภโตพฺยณฺชนโก ปุริสอุภโตพฺยณฺชนโกติ ฯ ตตฺถ
 อิตฺถิอุภโตพฺยณฺชนกสฺส อิตฺถินิมิตฺตํ ปากฺกํ โหติ ปุริสนิมิตฺตํ ปฏิจฺจนํ ปุริสอุ-
 ภโตพฺยณฺชนกสฺส ปุริสนิมิตฺตํ ปากฺกํ อิตฺถินิมิตฺตํ ปฏิจฺจนํ ฯ อิตฺถิอุภโตพฺยณฺชนกสฺส
 อิตฺถิสฺส ปุริสตฺตํ กโรนฺตสฺส อิตฺถินิมิตฺตํ ปฏิจฺจนํ โหติ ปุริสนิมิตฺตํ ปากฺกํ
 ปุริสอุภโตพฺยณฺชนกสฺส ปุริสํ อิตฺถิภาวํ อุปคจฺจนฺตสฺส ปุริสนิมิตฺตํ ปฏิจฺจนํ
 โหติ อิตฺถินิมิตฺตํ ปากฺกํ โหติ ฯ อิตฺถิอุภโตพฺยณฺชนโก สยเมว คพฺภํ คณฺหาติ
 ปรมฺจ คณฺหาเปติ ปุริสอุภโตพฺยณฺชนโก ปน สยํ น คณฺหาติ ปริ คณฺหาเปตฺติติ
 อิทฺเมเตสํ นานาการณํ ฯ กุรฺนฺทियมฺปน วตฺตํ ยถิ ปฏิสนฺธิยํ ปุริสลิงค์ ปวตฺเต
 อิตฺถิลิงค์ นิพฺพตฺตติ ยถิ ปฏิสนฺธิยํ อิตฺถิลิงค์ ปวตฺเต ปุริสลิงค์ นิพฺพตฺตติติ ฯ
 ตตฺถ วิจารณกฺกโม วิตถารโต อตฺถสาลินิยา ฐมฺมสงฺคณฺนิฎฺฐกถาย เวทิตพฺโพ ฯ
 อิมสฺส ปน ทฺวริสฺสาปิ อุภโตพฺยณฺชนกสฺส เหนว ปพฺพชฺชา อตฺถิ น อุปสมฺปทาติ อิทฺม-
 ปิธ เวทิตพฺพํ ฯ (สมนฺตปาสาทิกาย นาม วินยฎฺฐกถา ตติโย ภาโค/หน้า ๙๙ - ๑๐๐)

ใช้เวลา ๔ ชั่วโมง ๑๕ นาที.

เฉลย ประโยค ป.ธ. ๖

แปล มคธเป็นไทย

๑. ในคำว่า อนุชานามิ ภิกขเว ตุมเหวทานิ ตาสู ตาสู ทิสาสู เตสุ เตสุ ชนปเทสุ ปพพาเซถ เป็นต้น พึงทราบวินิจฉัยดังต่อไปนี้

พระอุปัชฌาย์ เมื่อจะให้กุลบุตรผู้มุ่งบรรพชาบวช พึงเว้นบุคคลที่ทรงห้ามไว้ ข้างหน้าเสีย เริ่มต้นแต่พระดำรัสว่า ภิกษุทั้งหลาย คนที่ถูกอาพาธ ๕ ชนิด เปียดเปียนแล้ว ไม่ควรให้บวช ดังนี้จนถึงพระดำรัสอย่างนี้ว่า คนบอด คนใบ้ และคนหนวก ไม่ควรให้บวช ดังนี้ พึงให้บุคคลผู้เว้นจากบรรพชาโทษบวช ๑ แม้บุคคลผู้เว้นจากบรรพชาโทษนั้น ผู้อันมารดาบิดาอนุญาตแล้วเท่านั้น จึงควรให้บวช ลักษณะแห่งการอนุญาตบุคคลนั้น ข้าพเจ้าจักพรรณนาในสูตรนี้ว่า ภิกษุทั้งหลายบุตรอันมารดาบิดาไม่อนุญาตแล้วไม่ควรให้บวช ภิกษุใด พึงให้บวช ภิกษุนั้น ต้องทุกกฏ ๑

อนึ่ง เมื่อจะให้บวชกุลบุตรผู้เว้นจากบรรพชาโทษ ซึ่งมารดาบิดาอนุญาตแล้วอย่างนั้น ถ้าว่ากุลบุตรนั้น ยังมีได้ปลงผม และในสีมาเดียวกัน ก็มีภิกษุแม่เหล้าอื่นอยู่ พึงลอบกัณเฑาะกรรม เพื่อประโยชน์แก่การปลงผม ๑ อาการบอบกัณเฑาะกรรมนั้น ข้าพเจ้าจักพรรณนาในสูตรนี้ว่า ภิกษุทั้งหลายเราอนุญาตให้อุปโลกน์ต่อสงฆ์ เพื่อทำกัณเฑาะกรรม ๑ ถ้ามีโอกาส พึงให้บวชเอง ๑ ถ้าต้องชวนชวายเป็นด้วยก็มีอุทเทสและปริจจาคะเป็นต้น ไม่ได้โอกาส พึงสั่งภิกษุหนุ่มรูปหนึ่งว่า คุณจงให้กุลบุตรนี้บวช ๑ ถ้าภิกษุหนุ่มซึ่งแม่อุปัชฌาย์มิได้สั่งเลย แต่ให้บวชแทนอุปัชฌาย์ การทำอย่างนั้นสมควร ๑ ถ้าภิกษุหนุ่มไม่มี พระอุปัชฌาย์พึงบอกสามเณรก็ได้ว่า เธอจงนำกุลบุตรนี้ไปยังฉันทลีมา ให้ปลงผม ให้นุ่งห่ม ผ้านากาสาเยเสร็จแล้วจึงมา ๑ ส่วนสวระ พระอุปัชฌาย์ ต้องให้เอง ๑ กุลบุตรนั้น เป็นอันภิกษุนั้นเองให้บวชแล้ว ด้วยประการฉะนี้ ๑

จริงอยู่ คนอื่นจากภิกษุจะให้บวชบวชไม่ได้ คนอื่นจากภิกษุณีก็ย่อมจะให้มาตุคามบวชไม่ได้เหมือนกัน ๑ ส่วนสามเณรหรือสามเณรี จะให้ผ้านากาสาเยตามคำสั่ง

ก็ได้ ๑ การปลงผม ซึ่งผู้ใดผู้หนึ่งทำแล้ว ก็เป็นอันทำแล้วด้วยดี ๑ ก็ถ้าว่า กุลบุตรเป็นผู้มีรูปสมควร มีกุศลกรรมเป็นเหตุ มีชื่อเสียง มียศ พระอุปัชฌาย์แม้ทำโอกาสแล้ว ก็ควรให้บวชเองทีเดียว ๑ ก็แต่ว่า ไม่ควรปล่อยไปว่า เธอจงถือเอาดินเหนียวกำมือหนึ่งอาบนํ้าแล้ว ชุบผมแล้ว จงมา ๑ เพราะว่า พวกกุลบุตรผู้ใคร่จะบวช เบื้องต้นย่อมมีอุทสาหะแรงกล้า แต่ภายหลังได้เห็นผ้ากาสาเยและมิดโกนผมเข้า ย่อมตกใจ จะหนีไปเสียจากที่นั่นก็ได้ ๑ เพราะเหตุนั้น พระอุปัชฌาย์เองนั้นแล ควรนำไปยังท่าอาบนํ้า ถ้ากุลบุตรนั้น ไม่เด็กนัก ฟังบอกว่า จงอาบนํ้าเสีย ๑

๒. บทว่า อุโกโตพยัญชนโก มีอรรถวิเคราะห์ว่า นิमितเครื่องปรากฏ (ที่ตั้ง) โดยกรรม ๒ อย่าง คือ โดยกรรมเป็นเหตุยังอิตถินิมิตให้เกิดขึ้น ๑ โดยกรรมเป็นเหตุยังปฐิมิตให้เกิดขึ้น ๑ มีอยู่แก่บุคคลนั้น เหตุนั้น บุคคลนั้น ชื่ออุโกโตพยัญชนก ๑ บทว่า กโรติ ความว่า ย่อมทำความละเมิดเมถุน ในสตรีทั้งหลาย ด้วยปฐิมิต ๑ บทว่า การาเปติ ความว่า ย่อมชวนบุรุษอื่นให้ทำความละเมิดเมถุน ในอิตถินิมิตของตน ๑

อุโกโตพยัญชนกนั้น มี ๒ ประเภท คือ อิตถิอุโกโตพยัญชนก ๑ ปฐิมอุโกโตพยัญชนก ๑ ๑ ใน ๒ ประเภทนั้น อิตถินิมิตของอิตถิอุโกโตพยัญชนก ปรากฏปฐิมิต ก็กลับ ปฐิมิต ของปฐิมอุโกโตพยัญชนก ปรากฏ อิตถินิมิต ก็กลับ ๑ เมื่ออิตถิอุโกโตพยัญชนกทำหน้าที่ของบุรุษในสตรีทั้งหลายอิตถินิมิต ย่อมกลับ ปฐิมิต ปรากฏ เมื่อปฐิมอุโกโตพยัญชนก เข้าถึงความเป็นสตรีสำหรับพวกบุรุษ ปฐิมิต ก็กลับ อิตถินิมิต ย่อมปรากฏ ๑ ความต่างกันแห่งอุโกโตพยัญชนก ๒ ประเภทนั้น ดังนี้ คือ อิตถิอุโกโตพยัญชนก ตั้งครุเองได้ ทั้งให้สตรีอื่นตั้งครุได้ ส่วนปฐิมอุโกโตพยัญชนก ตั้งครุเองไม่ได้ แต่ให้สตรีอื่นตั้งครุได้ ๑

แต่ในอรรถกถากรุณที ท่านแก้ว่า ถ้าเพศชายบังเกิดในปฏิสนธิกาล เพศหญิงย่อมบังเกิดในปวัตติกาล ถ้าเพศหญิง บังเกิดในปฏิสนธิกาล เพศชายย่อมบังเกิดในปวัตติกาล ๑ ลำดับแห่งวิจารณ์ในความบังเกิดแห่ง ๒ เพศนั้น บัณฑิตพึงทราบอย่างพิสดารในอรรถกถาธรรมสังคณีชื่ออัญญสาลินี ๑ ส่วนในบรรพชาธิการนี้ พึงทราบสันนิษฐานแม้เห็นว่า อุโกโตพยัญชนก แม้ทั้ง ๒ ประเภทนี้ บรรพชาไม่ได้ อุปสมบท ก็ไม่ได้ ๑

พระธรรมธีรราชมหามุนี โอนมคฺธโน วัดปากน้ำ...เฉลย.

สนามหลวงแผนกบาลี...ตรวจแก้.